

Отже, повстанські пісні-балали мають риси, які дозволяють віднести їх до ліро-епічного жанру. Композиції пісень-балад відрізняються динамічністю розгортання сюжету, у якому наявні психологічні паралелізми, гіперболізація, мотиви прощання зі світом.

м. Тернопіль

- ¹ Нудьга Г. А. Слово і пісня. — К., 1985 — С. 118.
- ² Записала Т. В. Стецько у 1993 р. від Стефанії Петрівни Погорлюї (1934 р. н.) у с. Кривому Збаразького р-ну
- ³ Збірник революційних пісень. Частина I. — Машинопис. — 1947 — С. 21.
- ⁴ Записала Г. П. Васенко у 1994 році в с. Вербові Тереховлянського р-ну від О. І. Білудзи.
- ⁵ Записано в с. Шумлянах Підгасцького р-ну від Антоніни Буковик, 1934 р., осв. 7 кл.
- ⁶ Записала Оксана Баран у 1992 р. в с. Гарбузові Зборівського р-ну від Марії Васильчук, 1926 р. н.
- ⁷ Записала Г. В. Стецько у 1993 р. в с. Кривому Козівського р-ну від Мирослави Іванівни Личак, 1943 р. н.
- ⁸ Записала Галина Кравчук у 1994 р. в с. Беневі Тереховлянського р-ну від Стефанії Миколаївни Калецької, 1928 р. н.
- ⁹ Тернопільський державний обласний архів.
- ¹⁰ Записала Г. П. Васенко у 1994 р. в с. Вербові Тереховлянського р-ну від Мирослави Дмитрівни Петрів, 1943 р. н.
- ¹¹ Збірник революційних пісень. Частина I. — Машинопис. — 1947 — С. 40

Клара Гудзик

СТАРАННЕ ПЛЕКАННЯ ТРАДИЦІЙ (З життя єврейської громади в Києві)

Нещодавно, після довгих років зволікань і численних перепон, столична єврейська релігійна громада заступила у володіння будівлею, яка майже 100 років тому була подарована євреям мільйонером-благодійником Лазарем Бродським. Київський театр ляльок вже виїхав з приміщення синагоги: значною мірою цьому сприяли кошти, надані головою Всеукраїнського єврейського конгресу Вадимом Рабиновичем. Необхідні ремонт та реставрацію планується завершити, за словами голови міської громади Нісанеля Оренера, до 100-літнього ювілею синагоги, в 1998 році.

Синагога стане духовно-культурним центром євреїв міста. Буде відновлено великий молитовний зал. Усі, хто багатиме, зможуть тут отримати духовну освіту різних рівнів. У синагозі проводитимуться свята для дорослих і дітей, ширше розгорнеться благодійницька діяльність (вже зараз громада щотижня готує 620 обідів не лише для своїх членів, а й взагалі для незаможних). Тепер більш повно буде забезпечено виконання парафіяними релігійних правил повсякденного життя, приписів Закону. Згідно з текстами Тори (Біблія), життя віруючого з 13 років регулюється 613 правилами, серед яких 365 заборон (цікаво відзначити, що більшість із них стосується лише чоловіків).

У багатьох країнах світу існує досить помітний сектор економіки, який задовольняє потреби правовірного іудея — удома й у синагозі. Колись був такий сектор і в Україні. У XVII—XIX ст. тут розквітли численні художні ремесла, працювали відомі усій Східній Європі майстерні, де виробляли сакральні предмети для синагог — коштовні корони, що прикрашають сувої Святого Письма, вишукані семисвічники, скриньки для пахучих речовин тощо. Після атеїстичних суховіїв не залишилося ні сакральних предметів (деякі дивом уцілілі коштовні вироби зберігаються тепер у Музеї історичних коштовностей

України), ні майстрів-ювелірів, ні тієї сфери обслуговування, яка постачала для віруючих молитовні шати чи кошерну ("чисту") їжу

Зважаючи на актуальність для всіх без винятку громадян проблеми харчування, кореспондент газети "День" звернувся до головного рабина Центральної синагоги Києва Моше Асмана з проханням розповісти, як розв'язує цю проблему єврейська громада столиці. За словами рабина Асмана, синагоги завжди й усюди практично допомагають віруючим виконувати релігійні приписи включно з тими, що стосуються їжі. Хоча тепер у Києві майже повністю відсутнє промислове виробництво кошерних продуктів, деякі з них виробляються в синагозі на Подолі. Звичайно, в дуже обмеженій кількості та асортименті — це головним чином вишівка маці напередодні свята Пасхи та ще м'ясо (яловичина чи птиця). Річ у тім, що кошерним, тобто дозволеним для споживання, м'ясо може бути лише за виконання двох умов. По-перше, худобу треба правильно зарізати, а по-друге, вона має бути абсолютно здоровою. Якщо ретельний огляд виявить найменше зовнішнє чи внутрішнє захворювання, бракується вся туша. Існує цілий ряд продуктів, таких, як овочі, фрукти, риба (але тільки з лускою) й червоний кав'яр (хто може собі його дозволити), яйця та ін., які вважають натурально кошерними. Їх можна купувати просто на базарі. Цим, власне, дуже обмеженим меню й обходилися не так давно радянські ортодоксальні, нечисленні тоді, іудеї. За нових часів ситуація радикально змінилася — за рахунок імпорту.

Сьогодні в Україну ввозиться, найчастіше з Ізраїлю, але не тільки, великий набір продуктів, помічених спеціальними знаками "Кошер" (одного загального знаку не існує — різні виробники мають свої знаки) Це хліб, консерви, солодощі, ковбаси, печиво, масло, соуси; а ще вина, різні напої — всього не перерахувати. Найчастіше наші комерсанти навіть не підозрюють, що торгують кошерною їжею. Єдина крамниця, яка інформує своїх клієнтів про наявність кошеру, це "Харчуйся правильно" на Куренівці. Як не дивно, але досі не знайшлося ділка, який би здогадався заснувати спеціалізований магазин у місті, де мешкає понад 100 тисяч євреїв.

Принагідно кілька слів про той справжнісінький бум "чистої єврейської їжі" який 2—3 роки тому розпочався в США. "The Herald Tribune" повідомляє, що зараз понад 8 тис. американських фірм виробляють 30 тис. (!) видів кошерних продуктів, а споживчий ринок щорічно зростає на 11 %. Цікаво, що понад третина кошеру споживається не євреями й що ця частка невпинно зростає, 10 мільйонів американців харчуються виключно їжею зі знаком "кошер", серед них чималий відсоток мусульман, а також вегетаріанці різних релігійних конфесій. Газета "От сердца к сердцу" пише, що кошерну їжу, найчастіше тістечка, часто подають на великих прийомах президента Клінтона.

Єврейська релігійна громада цікавиться не лише про правильне харчування. Іншим прикладом може слугувати проблема цвинтарів — вже декілька років влада зволікає, фактично безпричинно, з виділенням для поховання євреїв окремих ділянок на міських кладовищах. Та попри все передача єврейській громаді "Синагоги Бродського" ще раз засвітлила, що "за вікном" часи таки змінилися: ми живемо вже в іншому вимірі суспільних стосунків.

Київ

РІЗДВО

Народився Бог на санях
В лемківському містечку Дуклі.
Прийшли лемки у криснях
І принесли місяць круглий.

Ніч у сніговій завії
Крутиться довкола стріх.
У долоні у Марії
Місяць золотий горить.

Богдан Антонович